

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă“ (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoarei).

Lupta din întuneric împotriva României!

— Neamurile lui Marmorosch-Blank. —

O foste maghiară din Cluj dă pe față lucruri care varsă o viață lumină asupra banilor internaționali, stând aproape întreaga din bogățiile jidanilor, printre ei și câte unul-doi de alt neam, cari urăsc România și lucrează pe-o mână peste tot globul.

E vorba de lupta pentru scăderea prețului Leului românesc. Au plănuit-o marile bănci și negustorii internaționali, cu scop să scadă Leul, ca ei să poată cumpăra ca pe nimic petrolul, lemnul și bucatele ce se află adunate în măsură însemnată în țara noastră. Au început a scrie întâi într-o mare foale din Londra, „Times“, că — starea bănească a României e zdruncinată, că ea abia mai poate face față plăților... Apoi a trecut hula peste țări și mări în America, în New-York, scriind de rău în „New-York Times“ despre noi, și iară napoi în Anglia, în „Daily Telegraph“, apoi hal tot corul de gazete jidovești din Europa... Și marile lor bănci aruncară a cum pe plățile de bani sumedenie de Lei ce aveau adunați, — ca semn de neîncredere în banul românesc, — și așa se făcu o vâlvă mare, ca o furtună din senin, că banul românesc nu mai e bun. Din Berlin se trimeteau zilnic sume uriașe de Lei românești, din Viena se trimeteau la Budapesta în fiecare clasă sute de milioane de Lei!

Nepricepătorii, spăriați se grăbiră a scăpa de Lei, scăzându-le prețul zi de zi.

În același timp aici în țară la noi, mulți de jidani alergau pe la cine știau că are un vagon două de grâu (al cărui preț îl scăzuseră tot el nevrând să cumpere de luni de zile) și îl întrebau:

- Al grâu?
- Am
- Cât ceri pe el?
- Atât.
- Iaca arvuna! Și îți da arvuna, dar plata peste o lună, când el știe de valute, că Leul va fi foarte scăzut și el, plătinându-te atunci, te plătește cu aproape jumătate mai puțin, și el câștigă foarte mult!

E o hoșie întocmită de o bandă internațională răspândită peste tot globul!

Aceștia sunt jidanii. Așa în țară și fură ei popoarele.

deși cum e și aci, ei cu o apucătură, cu o sucură, cu o manevră mișcească, — își jefesc nu pe un om doi, ci pe mulți de proprietari, înșelând de la ei rodul trudelor lor cu pierdere, spre uriașul câștig al banilor!

Vom avea o biruință mare!

Focșanii, — pildă și altora!

La Focșani, județul Putna, în Moldova, a candidat pe lista „Ligii Apărării N. Creștine“ studentul Corneliu Codreanu cu fruntașii locali ai „Ligii“.

În județ, însușirea e uriașă pentru lista cu Codreanu în frunte! Va lua chiar 80 la sută din voturi, — zmulgând biruința atunci pe loc pentru lista Ligii!

— La Iași, la Târgu-Neamț, la Bălți în Basarabia și la Oravița în Bănat, unde a candidat în fruntea listei dl profesor A. O. Cuza, — covârșitoarea parte a voturilor, vor fi ale „Ligii“. Se nădăjduiește că în 2-3 locuri, Liga va învinge cu lista ei pe toate celelalte partide, — deși s'au pornit împotriva ei prigoniri nebune, ca cele ce sunt descrise mai jos.

Prigonirea sporește îndârjirea bunului popor, — cum sporea îndârjirea creștinilor celor dintâi prigoniiți pe jidani, ca la noi de jidoviți!

— Mai e tare Liga în județul Someș, unde candidează în frunte dl profesor Cătuneanu dela Oluj, — și în încă câteva județe. Incolo ea va primi voturi numeroase pentru masa (grămadă) de voturi ce se adună la București.

Din viața Partidelor.

Prământăroa partidelor politice în jurul alegerilor, e în toată și în tot mai mare creștere.

— „Partidul Poporului“ (gen. Averescu) involbură toată țara prin alergările oamenilor săi prin toate satele, pentru a chema poporul în jurul listelor guvernului.

— În județul nostru al Hunedoarei, adunările populare ale guvernului, luând la ele parte dl Ministru P. Groza, soșin lanț, câte 4-5 într-o zi. Pipăind nevoile poporului din fiecare loc,

guvernul le pune în vedere împlinirea lor și mulți oameni îl vor sprijini, în nădejdea că le va fi de folos în acele nevoi. În ziua de Înălțarea Domnului au avut adunări bine reușite la Șibot, Cujir, Orăștie, Geoagiu de jos.

— Partidul Național, ramura Maniu-Vaida, s'a înțeles cu Tărăniștii și pun liste la olaltă. Lumea știind de cine-s conduși țărăniștii, e mirată că partidul național a făcut aceasta tovarășie, — când se știe că tocmai această tovarășie nefirească și primejdioasă, e care a făcut ca Partidul Național să nu vie la putere!

Pentru „Căminul Cultural Creștin“.

(Casa Studenților).

Tot se mai găsec oameni buni, cari se gândesc la lucrarea frumoasă, începută de studenții la Iași, la „Casa nădejilor noastre“... Iacă o știre frumoasă: În frunțașă comună Pecica (j. Arad) a avut loc la 18 April nunta negustorului român Gh. Raștu cu dz. Persida Siculean. Printre nuntași se aflau și câțiva studenți și elevi de Liceu și vrednicul preot Dr. I. Felca. Părintele Felca a arătat rostul lucrării studenților dela Iași și a îndemnat pe nuntași a lega de această nuntă frumoasă, pomemirea unei fapte de laudă, — iar studenții au început îndată adunarea de daruri pentru „Căminul Cultural“. Au dăruit cu drag:

Câte 100 Lei: Dr. I. Felca, preot, Gh. Ispravnic, Inv., Trifan Cintean, brig. de contr. silvic., Pavel Gheran, pantofar, Aron Cădar, cojocar, Iosif Clampechi, tâmplar, Dimitrie Tămăjdan alui Mita, econom, Tr. Raștu, contr. financiar, C. Borbil, comerciant (naș), D. Hedeș, student, D. Debroșin, elev com. sup., Sever Ponta, elev șc. norm.; — Câte 40 Lei: D. Cenădan, mecanic, I. Juncan, com., I. Moholea, com., Adr. Cenădan, elev șc. com. sup., Mănaillă Hedeș, econom, N. Novac, econom., Ar. Tămăjdan alui Mita, econom; — Câte 20 Lei: C. Siculean, șef. post. de jandarmi, M. Pouiașchi, pantofar, N. Cenădan, mecanic, J. Luțai, D. Tămăjdan I. Aron, plugar, N. N., I. Jossan, contabil fil. „Victoria“, Tr. Cintean jun., Iacătuș, V. Tașcă, cc., Gh. Andra, cc.; — C. Siculean, cc., 10 Lei, — iar Saveta Schlopu, 5 Lei. De tot Lei 1695.

Deci D-zeu noroc și viață fericită tinerii părechii și tuturor creștinilor nuntași dăruitori!

Dim America.

Vrednicul nostru frate Dumitru Popa din Indiana Harbor, Ind. (America) ne a trimis 51 dollari (în cec) pentru a trimite din el 25 doll. 50 cenți „Căminul Cultural“ dela Iași,

iar 25 doll. 50 cenți Metropolei dela Blaj, pentru Orfelinatul dela Obreja. Iudată ce vom primi Lei pentru acești dollari, îl vom trimite celor în drept, — azi încă nu știm ce vom primi pentru acest cec. Iată numele creștinilor dăruitori americani:

Câte 3 dollari: Dumitru Popa, de fel din Micăsasa, Ioan Stroia din Luduș, Petru Șarlea din Țapu, George Frâncu; — Câte 2 dollari 50 cenți: Vasile Nan I. Vasile, Petru Dumitru, Vas. Comgea, Ioan Stoia, Andrei Păcurariu, Vas. Nan I. Miron, George Fecheti, toți din Micăsasa, Ioan Fulea și Petru Șerban din Luduș, Nicolae Ardeș din Cinade, Miron Lața din Lunca, Nic. Man din Dobreja, George Dumuța și Nițu Bohirdan; — Dr. V. Crișan, preot gr.-cat. 2 doll. și Const. Ona, 1 dollar.

Deci le D-zeu noroc și spor în toate pentru frumosul lor dar, care azi, socotind dolarul în cam 280 Lei, face vre-o 7000 Lei pentru Căminul dela Iași și tot atât pentru Orfelinat. dela Obreja.

— Liga nu și a putut trimite propoveditorii ei în toate satele, căci n'are mijloace.

Inimile drepte românești să nu aștepte să fie chemate de soli de aiurea: Fiecare cetitor al acestor foi, să-și țină de o mândrie a sa, a îndupleca un număr cât mai frumos de alegători, ca să voteze lista Ligii, cea însămnată cu un „b d f“ cu lca te, o linie culcată dela stânga la dreapta, așa: **bdflca te**

Volnicii

cari au să-i strice guvernului, nu să-i folosească!

Noi am scris în această foale, că dăm cuvenit credit noului guvern; nu-l luăm cu vorbe de neîncredere chiar dela început, pentru-că iată au intrat în el, pe lângă cel dol mai vechi, încă trei miniștri ardeleni noi, de cari neștiind noi nici un rău, ci numai bine, — credeam că, așa la olaltă, vor înrâuri în guvern, ca acela să nu lungece pe panta volnicilor și nedreptăților, ba a nelegiuirilor! Și în câțiva numeri am avut cuvinte bune despre acest guvern, — și ce mult am fi dorit să putem spune numai bine despre el, chiar până la scoborârea sa din scaun. Și credeam, că pășania „Liberalilor“ din alegerile trecute, îl va fi învățat minte pe averescani, și ei nu vor mai face așa.

Pentru flunta asta a noastră, s'au și aflat gazete și oameni cari să ne grăiască de rău, că am fi de-adreptul... vânduși partidului dela putere.

Ci săptămâna trecută ce neplăcută dovadă ne aduse, că — n'aveam drept să credem așa de

ușor, că oamenii urcați pe treptele domniei, ar vrea ori ar putea să schimbe „obiceiul pământului“ și din călcători de lege ce au fost aproape totdeauna cei ce au șezut în acele scaune înalte, cei de acum se vor prefăce, ca prin minune, păzitori ai legii și ai drepturilor cetățenilor de sub aceste legi! Iacă ce isprăviri au săvârșit în câteva zile numai, cei ce au să ducă în deplinire poruncile noului guvern:

1. Sâmbăta trecută dl Profesor universitar Cătuneanu din Cluj, Președintele Regionalei Cluj a Ligii Ap. Naț. Creștine, însoțit de președintele școlii și al mișcării creștine, d. avocat Dr. Amos Frâncu, s'au dus la Turda, având să înainteze acolo la Tribunal — cum cere legea, — lista de candidare a „Ligii Apărării Naționale Creștine“. — Strașnicul stâlp al „puterii“, Prefectul Grita (cel care a scăpat odată ca prin urechile acului din mâinile studenților în Cluj), — a lăchis pe dnii Profesor Cătuneanu și avocat Dr. Frâncu în hotelul la care trăseseră, și nu a lăsat pe nimenea să mai intre la ei, nici ei să iasă în stradă! — Au trebuit multe întreveni și alergări pe la strașnicii satrapii și călcători de lege ce șed în scaunele de înalți slujbași ai țării, până ce au lăsat liberi pe frunțași „Ligii“.

Cu dâșii mersese și un student, care a săvârșit marele „păcat“ de a fi îmbrăcat în costum țărănesc, în halne albe și cu șubă sură, moldovenească, pe el.

Atât i-a trebuit. Orașul care a bătut cu petri casele lui Dr. Raștu sub Ungari, n'a putut suferi nici azi, sub stăpânirea ci-că românească, pe tinerul „aghiator valah“! Numai decât i-a dat patrulei de jandarmi să-l ducă din patrulă în patrulă napoi la Cluj! Tinerul, frumos și plin de inimă, care a venit la câteva zile și pe la noi, ne spunea: „Părea că mă simt aproape de Dr. Raștu și sunt prigonit de haiducii unguri!“...

Asta e la Turda, în Ardeal. În Moldova apoi, — și mai și!

Arestarea lui Corneliu Codreanu la Focșani.

Studentul Corneliu Codreanu, capul studențimii române, celui care nu știe ce e capul plecat nedreptății, ci știe să se aplece cu înțelepciune numai legilor, nu fărădelegilor, bunel rândului și binelui de obște al neamului, — Corneliu Codreanu a venit acasă din Franța, unde era dus ca să-și încheie învățăturile, să-și lăce Doctoratul în drept

Știri politice

Un împrumut italian, României

Gazetele guvernului vestesc cu vădită bucurie, că guvernul Italiei a dat de curând un semn de preferință mai dreaptă a României: A hotărât să sprijinească darea unui împrumut de 200 milioane Lire Italiene României.

Ar fi un început de spargere a gheții cu care statele streine s'au purtat până acum față de România.

Sărbărea de 10 Maiu — la Orăștie —

Orăștieul nostru, care dă adăpost atâtor dascăli însușiți de catedră, iar alții, militarii, de viteză, a avut din nou ferlicie, după producția Școlii primare de fete și Azilul de copii cu plesă „Domnița adormită în palatul fermecat”, — să țină azi la sărbătoarea națională de 10 Maiu.

Sărbătoarea s'a început cu slujba d-zelască în plața „Regina Maria” la care au luat parte ostașii regimentului 92 Inf., Corpul ofițeresc în frunte cu dl Colonel Negreanu, Lt. Colonel Protopopescu, ca comandant al sărbătorii, și Lt. Colonel Rîșcuța, comandă Cercul de Recrutare. — Serviciul divin a fost împlinit în chip sărbătoresc de d. protoereu Domșa care a rostit o predică frumoasă, însoțit de pr. Păcurariu și diaconul prof. Tănăsioiu.

Corul „Reuniunii de cântări” sub conducerea dlui prof. Prașta dela „Liceul A. Vialcu” a dat răsunările corale, fapt care a înălțat mult inimile celor care simt românesc. Au fost de față delegațiile civile și școlare, d. primar Herlea, directorul Liceului A. Demian, precum și prim pretorul Damian, etc.

La sfârșitul serviciului divin, comandantul regimentului dl. Col. Negreanu a salutat, după frumosul obicei românesc, trupă, cu înimosul salut: „Trăiască Maestatea Sa Regele!” la care s'a răspuns din sute de piepturi: „Ura”. Au defilat apoi numeroșii elevi ai felicitărilor școlii, apoi armata, pe dinaintea delegațiilor civile și militare. Soldații bine echipați, elevii școlilor în parte costumați românește.

La amiază, publicul invitat a luat parte la o mică gustare; seara la un concert dat de muzica regimentului. A urmat „Festivalul de 10 Maiu”, cu producții de cor, date de „Corul Liceului Vialcu” bine condus de harnicul prof. Prașta cântând prea frumoase cântări eroice și românești populare.

Sunt vrednice de pomenit jocurile naționale: „Alunelul”, „Romaniul” și „Bătuta” atât de bine executate din partea elevilor Liceului.

Partea a doua a festivalului a fost povestirea eroică „Peste Carpați” a cărei autor e dl Mayor Al. Măgearu, jucat de o trupă talentată și cu mult simț artistic,

care a putut tălmăci atât de frumos doloazele și eroicele întâmplări petrecute în Moldova în August 1916, în ajunul mobilizării României. Subiectul piesei este, că un tânăr bărbos căsătorit, caporal rezervist, e concentrat la Soveja. Aci stăteau de pază la frontiera Austro-Ungară.

În noaptea de Sântămărie sună mobilizarea României și vestea aceasta ajunge și în casa lui Voinea, tatăl lui Dinu caporalul mobilizat, care era tot în același regiment.

Mobilizarea contra armatelor dușmane a însoțit și pe Moș Voinea, tatăl caporalului Dinu Busuloc, care își făcea datoria atunci la paza graniței. Acest Moș Voinea mângăia pe soția și nevastă-sa cu eroica vorbă:

De o fi să cadă 'n luptă
Să știți că D-zeu a vrut să
[fite așa
Să l' albă în dreapta sa, —
Doamne fie voia ta.

Achiziția se desfășură apoi la graniță, unde în adăpostul grupelor sale, caporalul Dinu povestește subalternilor zeii cu glume presărate cu veselle, despre iubirea sa familială și dreptul pe care îl avem noi Români de a trece la frații de peste Carpați. Timpul a sosit, căci tocmai în ziua de Sântămărie noaptea se trezeau cu tovarășii lor de luptă în frunte cu căpitanul lor care le spună că la ora 9 seara au să rupă stâlpii de hotare. Și lupta se începe; din partea Ardăului se aude cântarea românilor atâta timp subjugăți, cari zic:

„...Că ne-am săturat de larmă
Și de-atăta rău în țară”.

Iar frații lor dincolo de Carpați, de sub chemarea Regelui Ferdinand cântă;

„La armel. cei de-un sânge și de-o
[lege!

„Să cucerim ce-avem de cucerit!”

În totul luptei viteazul Dinu, caporalul, cade rănit. Și aici se vede simțul de adevărat frate care vrea să lupte pentru familia cea mare: țara, neamul, împăratul și frații săi de peste Carpați.

Achiziția în actul al treilea se desfășoară în casa bătrănuțului socru Voinea, unde Dinu Caporalul sosește pe neașteptate în sânul familiei sale, viudecat de ranele primite, dar rănit și încă sub impresia luptelor în care a luat parte povestind însuși de frații săi și de Regina care l'a cercetat în spital; boala îl învinge și el murind, își dă sufletul în brațele iubitei sale soții Marluca, a părinților săi, preotului, primarului și altor oameni de seamă. El strigă pentru cea din urmă dată, dându-și sufletul:

„Iubiți pe Dumnezeu, muncii și păștrați glial
Cinațiți numele, neamul,
Trăiască România!

Rolarile au fost jocate ca de adevărați artiști. Foarte drăguțe au fost, ca mătușă Oana, d-șoara Illy Dobo; sentimentală Marluca nevasta, d-șoara Stela Stees; Moș Voinea Busuloc, Elev T. T. R. Mihoc a fost atât de natural și mișcător în rolul de tată; Sold. Ghidali, Elev T. T. R. Lazărescu, găgălnic ca soldat Ildan,

Iar ca Soldat țigan Balulele, Locot. Anastasescu, a făcut într'un mod desăvârșit pe soldatul țigan care știa una: ca să aprovizioneze pe camarazi fără să piardă el ceva. Popa Roată predat de căpitanul Șerbăneșcu, a fost neîntrecut. Rolul principal l'a avut dnul Locotenent Bichiceanu, care a jucat pe Dinu Busuloc rănit și eroul zilei, — achizițându-se în chip de laudă de el.

Orchestra regimentului a executat de astădată frumoase arii românești la intervalele obișnuite.

Nobilul scop al acestui festival pregătit în folosul casei ostășești și „Orfanilor de război”, a fost arătat de d. Mayor Măgearu care a știut nu numai să vorbească, ci să miște inimile.
V. B.

— Să nu fie sat care să nu fi dat o parte macar din voturile sale pentru candidații „Ligii Apărării Naționale Creștine”. Să nu se cinstesc pe sine cu atât mai mult, cu cât a dat mai multe voturi „Ligii”. Lista ei poartă în frunte semnul acesta (o linie dreaptă culcată):

NOUȚĂȚI

Znaa erolilor

A fost sărbătoare la Orăștie în anul acesta în chip mai frumos, mai mișcător și mai înălțător, ca ori-când. La orele 10 au plecat din plața Orăștiei în șiruri frumoase toate școlile, spre climtère. Spre climtère ortodox au mers: mîștele dela Azilul de copii, aproape toți, băieții și fetițele, în hănuțe albe, în costum, fiecare cu un buchet de flori în mîni, pe care să-l așeze pe mormintele celor ce și-au jertfit viața pentru patrie; — apoi școala primară, clasă după clasă, tot așa băieții și fetițele costumați și cu flori; și fiecare clasă purtând un steag național mai mare, apoi aproape fiecare pereche de copii câte un steguleț mai mic; urma O felinatul, Școala Medie de fete, L'ceul, — apoi armata, delegațiile orăștenești și de stat, preoții în ornate, și public foarte numeros. Muzica militară cânta cântări jainice, ca la mersul la mormânt.

La mormîni s'a făcut sfînta slujbă pentru sufletele scumpulor răposați. Florile s'au pus pe mormînt, cari erau proaspăt îngrijite. Au rostit vorbiri: preotul Păcurariu, profesorul Romoșan și d. Mayor Măgearu, care a fost organizatorul (aranșatorului) peste tot al sărbătorii. Cuvînte foarte românești și creștinești a spus dl Mayor Măgearu, în patriotica și simțita d-sale vorbire. A spus între altele, vorbind de alergarea lumii de azi după îmbogățire repede, că această ne-

bunle a vremilor de azi, ne face să uităm tot trecutul frumos, și pe cel cari ni-l'au făcut, așa că eroii ce zac sub aceste cruci sfînte, de s'ar scula și ar vedea pustirea pe care îmbogățirile de război o fac în vechile noastre bune moravuri și în credința noastră sfîntă străbună, și-ar lua crucile și ar izbi cu ele în ei! Îndeamnă să rămînem buni creștini și buni români.

A fost o sărbătoare vrednică, — mulțumită așezămintelor noastre scumpe, școlilor din oraș și armatelor noastre dragi, naționale.

George Mărzescu, fostul Ministru de Justiție (al judecătorilor) din țară, a încetat din viață în vîrstă de 49 ani. Folle îl laudă că a fost un mare „patriot” și om politic de frunte între liberali. Noi, care știm câte nedreptăți ce prigonitori sălbatice a dus împotriva tinerimii universitare luptătoare pentru neam și lege, și că a prigonitor în chip atât de dușmănos „Liga Apărării Naționale Creștine”, nu putem trece sub tăcere această latură slabă a fostului Ministru, — care multe le-o fi văzut bine și drept și românesc. — dar primejdia evrelască nu o vedea ori nu o înțelegea, și pe cel cari împotriva acestei primejdii au pornit la luptă, crunt l'a prigonitor, iar pe capul m'șcării, pe d. prof. Cuza, l'au scos din Universitate, și recursurile dsale împotriva acestei nedreptăți, pe toate le-a respins fără suflet și fără inimă.

Faptele bune ale oamenilor să nu le uităm, dar nici pe cele rele!

Teatrul Național din Cluj prin Ardăul. După turneul „Antonina”, o altă echipă e Teatrul Național din Cluj, va porni în turneu prin orașele ardelenesci. Această echipă are în fruntea sa cele mai bune elemente de comedie ale Teatrului Național din Cluj: dnii N. Neamțu Otonel, Stefan Brăborescu, A. Ionescu Ghilbericon, Virgil Vasilescu; D-nele Stanca Alexandrescu, Aura Fotino, Virginea Cronvald, N. Hodoș, înconjurăți de alți soți în artă distinși. Vor juca comedie „Finul conștiinței” și „Frumoasa aventură”, în care artiștii arătați mai sus sunt neîntrecoși. Aceste jocuri teatrale, cari vor descreși frunțile tuturor, se vor da cu începere dela 3 Iunie în orașele următoare: Ghérla, Oradea mare, Beluș, Arad, Oravița, Bocșa montană, Caransebeș, Hașég, Simeria, Deva, Orăștie, Aiba Iulia, Sibiu, Brașov, Târgu-Mureș, Zălau și Bala-mare.

În orașul nostru Orăștie, reprezentațiile vor avea loc la 18 și 19 Iunie.

Scăderea taxelor de export. Guvernul nu crede, că trebuie să vie în ajutor țării scăzând în măsură însemnată taxele de export (de trimis în afară) a fânului și vitelor, — pentru ca cel ce au de vîndut vite, fână (adecă marile mori, cari putînd vinde fâna, vor căuta și cumpăra mai bine grăul) sau lemn, să le poată vinde mai repede, aducînd pe ele banii în țară, — iar din afară să oprească ori să

îngreuneze prin vamă mare, adăcerea de lucruri de prisos și de lux, pentru a nu mai leși atîta bani din țară pe ele. Prin asta s'ar îndrepta în câțiva cumpăna azi schioapă dintre intratele și eșitele din țară.

Operă Română, la Orăștie. Sămbătă în 15 și Duminică în 16 Maiu, în sala dela „Central” se dau două mari reprezentații de Operă de către o trupă însemnată din Opera dela București. Intre artiștii e și dl Indrieș, compatriotul nostru.

Schimbare în mersul trenurilor, avem dela 15 Maiu încoace. Trenurile vin cam cu un clas mai curînd ca până acum.

Îndreptare. În capul „Plugarului Luminat” Nr. 4, alăturat la numărul de față al „Libertății” rugăm puneți data 13 Maiu, nu Martie, cum e scris din greșală.

Suntem străini, în mijlocul lor noștri...

„Lancea”, gazeta națională creștină din Focșani, aduce în fruntea unui număr mai nou al său un articol: „Sufletu Nostru”, venit „Din partea tineretului, către tineret”, în care ridică vîlul de pămînt de care sîngeră sufletul bun al tinerimii noastre lămnate de azi, desnădejdea ei de viitor și hotărîrea jertfirii de sine, pentru a scăpa cumva neamul de hăul ce stă să-l înghită... E glasul unui tînăr universitar (sau al mai multora), care zice cu glas mișcător:

„Azvîrliți de soartă în lumea de azi, fără vre-un razim mai tare, fără a fi mai încercați, cu o cultură ce se îndoale (în fața înrăuririlor streine), — suntem străini în mijlocul lor noștri...”

„N'am avut vreme de văzut nici mai multe și nici altceva, decît tristă, negrît de tristă și jainica noastră tragedie (mergere spre un sfârșit dureros).”

„Cu ochii în van (privind în gol), cu mîinile întinse în deșert, zadarnic ne înfrățim, degeaba credem noi că ne înțelegem și spunem multe și multe, că nu mai suntem noi în fața jertfelnicului... Căci sufletul închiric și scâlciat de toate pornirile lăcomose de azi, nu și mai păstrează statura dreaptă și măreață, cum o are când e în largul lui, și cum trebuie s'o albă totdeauna, până și în fața morții, care e cea din urmă stație a durerilor.”

Așa vrei să suferi?
Nu? Atunci îngrijeste-ți corpul cu
„Diana” Franzbrantwein
căci acest minunat leac de casă, are efect repede și sigur în contra boalelor de Reumă, Gicht, Ișias.
Ia sama la numele „Diana”, căci sunt limitați în circulație.
1523) 22- (11)

„Zadarnic ne 'ndeamnă strămoșii, și marea lor jertfă deșert ne surâde. Că, val, nu mai ne 'ntorcem ochii la mândrul trecut, și nu ne mai asemălm cu acel Român, neasemulșii, de altădată! Nici inimile nu ne mai sângerează; în vinele noastre nu mai curg decât stropi cerniți de lacrimi, nu de sânge...”

„Ce jalnică arătare! Desfătașă suferință, ne-am învârtosat la suflet ca piatră, și nu pricepem nici a mai simți. Toți frații umblă răzleți, hulindu-se tiranic. Au și D-zeu ne-a uitat? Au a venit plinirea vremii, când toți Românii au să piară? Au n'am mai rămas noi tinerii, o mână de făciori viteji și vrednici? La ce mai trăim? N'avem dreptul și menirea să ne jertfim, să ne mai însem vestmântul cerait și rupt, al dulcei noastre mame?”

„Venii dar cu toții, cei cărora v'a mai rămas un suflet nepângărit, venii și credeți, că în ținuta inimei noastre, nu i nici un pic de cerbie și falșitate (fățarie). Și vom lupta fără 'ncețare, tot mai tare și mai tare, până ne-om ajunge ținta!”

„In nevinovăția și curățenia scârbei și avântului din sufletul nostru, om ajunge și de răs, — dar nu putem fi altfel.

„Din adâncul nostru nu se ridică decât răsvrătirea nefățărită și nevinovată. Nu poate fi alta haina durerii. Inima ni-i deschisă și largă. Venii dar toți cei de-o cruce și de-o mamă, să ne aducem drept jertfă, venii și voi noroade barbare și voi părinți surori și frați neînțelegători, și sfășiați-ne, zdrobiți totul, loviți, aveți unde, ni-i inima largă. Am reinceput rezbolul de altădată. Ori vom muri, ori fi-vom un nou Phenix (paserea din vechile basme, care reînvie din cenușa sa proprie, după ce a fost arsă de vie). Ne-am săturat să ne 'nvărtim mereu întru acelaș cerc strimt și netrebnic.

„Dacă stinghereala de care suferim, e între noi, e numai din pricina ochilor înrăiți ai lumii, ce-i învățată a fi așa cum o, lume care de nu ni-i petrivnică, nu ne e cătuși de puțin îngăduitoare. Cere reguli hăde de „bunăcuviință”.

„O, aprindeți-vă fiecare în inima voastră focul sfânt al dreptei suferinți, ca să putem mistui tot potopul hulilor. Doar ce strigăm noi azi, au mai răcnit și alții altădată. Aproaps e lucru vechiu. Mulți au rămas reci atunci, ca oricând, mulți vor rămâne și acum, mulțumindu-se cu revolta ori cu îndușoarea. Sunt cei mici la suflet. Nouă însă, celor care ne-a mai rămas un dor și o lege bătrânească, n-o-a venit plinirea vremii: să rupem lanțul liniștei fatale! Cine-i tare și mai sim-

te, să vie, și printre lacrimi să lupte, să mergem la reînviere, căci țara ne cere virtute, iubire și jertfă! Cu brațe deschise ne așteaptă frăția ne mare și tare.

„Și până s'a naște 'ntre noi un Cezar ori un Dăcebal, oricic, oricum, oriunde, să-și vie în sine și singur ori cu alții, să lupte, însă cu duhul să vie 'ntre noi, să vie, să vie, să vie!”

Mulțumită publică.

Direcțiunea Școlii primare de fete și a Grădinei de copii a Școlii, din Orăștie, aduce mulțumită celor cari au binevoit să le dea sprijinul, dându-le din prilejul producțiilor școlare aranjate la 2 Maiu a. c. — următoarele sume:

Dnii Dr. Vlad 500 L., A. Herlea 200 L., Dna Mariana Vlad 200 L., dnii T. Vulpe 200 L., I. Turdășan 200 L., Dnele Victoria Col. Florian 100 L., Eliza Prochnevich 100 L., dnii Mator Roșca 100 L., Cioca 100 L., A. Toma 100 L., G. Siliian 100 L., Androne 80 L., I. Moța 55 L., I. Balcu 50 L., A. Grădina 50 L., S. Ștef 50 L., Mator Haffer 45 L., Profesor S. Ciumașiu 45 L., Vasile Crețu 35 L., Prof. Rodan 25 L., Prof. Iacob 20 L., I. Ciurdărescu 20 L., Dan 20 L., Dna Maria Botean 10 L., Di C. Medrea 10 L. A binevoit a-și răscumpăra biletul al Col. Negreanu.

Direcțiunea

Ferește-mă Doamne de

lauda lor...

Când te laudă dușmanii, închide-te în casa ta și-ți cumpănește pașii, — căci pe rău drum ai plecat!

— Din greșelile Partidelor Politice —

In alegerile comunale se știe că partidele de împotrivre au încheiat tărășile de luptă între ele, împotriva guvernului liberal. Pân'aci n'ar fi nici o greșală. Dar unul din aceste partide, cel Țărănesc, având foarte triste legături cu internaționalii și cu Jidanii, a tras și pe aceștia în front și făcându-le făgăduințe neiertate în numele partidelor tovarășe, — au avut tot sprijinul internaționalilor și al Jidanilor, și așa apoi au și leșit biruitoare în alegerile comunale din București.

Cel mai fericit în această peștrifă și nefirească tărășie, erau — Jidanii! Nici odată ei nu fuseseră pân'aci, luați așa în brațe și strânși la piept de partidele politice românești... De aceea acum, ca să și ajute temelnic nollor lor tovarăși, în ajunul alegerilor, Marele lor Sfat perclunat, a dat către Evreii din București, următoarea Chemare, lipită și pe zidurile orașului, peste tot locul:

„Fii ai lui Izrael!”

„Alegerile pentru comună se apropie. Fiiți treji! Ochiul să vă fie viu și fără cruțare. (Raschi, Esod 14).

„Guvernul liberal alui Brătianu voește să stărpească neamul evreesc. Brătianu ajutură și ocroteste din umbră cetele de huligani. („Huliganii” sunt creștinii care se mai ridică uneori

impotriva Jidanilor, spărgându-le câte-o fereastră, în loc de capul lor, — cum face din când în când tinerimea națională ce nu mai poate suferi îndrăznelile jidovești).

„Copiii nostri (ai jidanilor a-decă) nu mai au dreptul să umble în școli. (Nu, numai și acum sunt ei de 2 ori atâta, câți Românii în școlile înalte!).

Fiii nostri sunt bătuti ziua în namiaza mare, până la sânge și unii au fost chiar omorâți! (Anzi obrăznicie! Unde a fost omorât un puin de jidan? Noi i am putea arăta pe Tudosii Pepescu impus de 12 cușite jidovești!).

„Sinagogile noastre sunt pustiite și zdrobite, iar odoarele sfinte, ce nu pot fi atinse decât de rabini, sunt călcate în picioare de bandele liberale. Brătianul este criminalul nostru. El a tras sabia contra noastră dar de aceeași sabie va muri!..

Fii ai poporului ales!

Marele Sfat al Uniunii Evreilor Români (ba dracl, dar români nu!), precum și „Marea Loge” (un scaun mai înalt de frunțași între frunțașii lor!), întrunite în ziua de 4 Februarie, a hotărât, ca toți Evreii să-și dea voturile lor acelor partide care vor susține (sprijini) drepturile Evreilor, înlocuite de Români!

Nu vă lăsați dară înfricoșați de amenințările criminalilor liberali, și votați numai lista pe care sunt seriși marii oameni de stat și ocrotitorii ai nostri, în frunte cu dnii Nicolae Iorga, Mantu, Stere, Dr. Lupu, Valda-Voevod, Mihalache, etc.

„Poporul ales și cel mai vechiu alui Izrael, nu a fost și nu va fi nici odată învins, iar cei cari vor cerca să se atingă numai de noi, îi vom zdrobi fără cruțare și fără milă!”

Marea Loje și Cel mai Inalt Sfat al României.

Cu acest sprijin apoi, la care s'au alăturat toți streinii din București, — a leșit biruitoare „opozitia”, în cap cu Partidul Național, — dar suntem siguri, că azi nu e mândră de o astfel de „biruință”, — și cel lăudași cu gură așa de nespălată de zăbăloșii Jidanii, nu și pot face o fală din aceste laude. Azi poate vor înțelege și ei, ce lucru politic românesc au făcut, când au ajutat pe Jidanii să poată spune că: ei nu au fost și nu vor fi nici odată învinsi! Nu, câtă vreme se vor găși Români și „partide românești” cari să-i lece în acest fel la braț și să-i ajute a fi între crede chiar ei hotărâtori în lupte!

Iaca pentru-ce spunem și repetăm: întoarceți-vă, Români, cu fața spre acel front, în care nu vedeți tipul ticălos al Jidanului. Iar unde îl vedeți, să știți că acolo e răul și când el „landă”, pe un Român sau un partid românesc, — de acela încheieți opinile și fogi.

Apără mă Doamne de laudele lor!

Posta Redacției.

Dsale Ferestean Marin din —? Ne-ai scris, dar cea fost mai de lipsă, adresa nu ni-ai dat'o. Numai numele, încolo nici comună, nici posta, nici județul. Nu așa se scrie unei cancelarii ce nu te știe după nume.

No. 452/926 (747) 1-1

Publicațiune.

Comuna politică Strungari, jud. Alba dă în întreprindere prin licitație publică minuendă în ziua de 16 Iulie a. c. ora 10 următoarele:

1. Pregătirea unei etajere și terabă pentru prăvălia comună și 8 mese pentru cârclama comună.

Prețul strigării este în total 28.000 Lei.

2. Adaptarea morii comunale conform planului aprobat.

Prețul strigării este de 115216 Lei 56 bani.

Licitația se va ține în Conformitate cu art. 72-83 din legea Contabilității publice, cu o feriele închise și sigilate.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea în orele oficioase la aceeași primărie.

Strungari, la 5 Maiu 1926.

Primăria comună.

MOTOR de benzin, de imblătit, e de vânzare urgent, la:

Petrovicu, Simeria.

(749) 1-1

O mașină de secerat

sistem Kovelik, în stare bună și cu preț convenabil, e de vânzare la:

Văd. Paraschiva Balomir în Balomir, p. Șibot (j. Hunedoara). (750) 1-2

D-ta suferi

de Reumă, Gicht, dureri, împunsături? Freacă-ți părțile dureroase cu SPIRUL DIANA și durerile vor înceta îndată. Fii atent la numele, DIANA pentru-că sunt falsificări în circulație. (554) 8-13 III

Băiat practicant

caută firme de coloniale, manufactură și ferărie Nicolae Răchitan, din Săsciori (jud. Alba). (746) 1-3

Un mașinist

(745) 1-1

evalificat pentru mașini de abur, se caută per 1 Iunie c. sau mai târziu, la Uzina electrică a orașului Orăștie.

Vin bun

rod al vestitelor podgorii a e Aradului, se că de vânzare în gros (în mare) la subscrierea. Vând dela 50 litri în sus. — Am vin vechiu, foarte bun și vin nou. Se trimite și la despărțări, cu butoiul, pe tren.

Prețurile cele mai moderate!

(748) 1-3

Petru Benea

Proprietar de vil în Șiria (j. Arad) Nr. casel 332.

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințului Carol (lângă Liceul Vladcu), condusă azi de proprietarul însuși, familia Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public și loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de năcomplet, fiind bogat înzestrat în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc. (215) 32-3

De vânzare

in Orăștie, o casă de piață, constătoare din vreo 6 camere de locuit, apoi grajduri bune pentru 15-20 capete de vite, lemnării spațioase, cotre mari pentru porci, șură mare pentru cără, căruțe și fantană de curte. Casa este cu etaj, două localuri de prăvălie, ea, cu front la piață și altele în colț a trei străzi, cu două străzi. Curtea e despărțită prin curte mare economică. Podul locușilor și a lemnerilor sunt anume pregătite pentru păstrarea a mai multor vagoane de bucate. Sub locușe se află niște mari și bine construite Curtea, parte e asfaltată, parte pardosită cu piatră. Casele bine situate, se vând din mână liberă fără nici o sarcină pe ele.

Informațiuni se pot lua de proprietarul casel din Piața Regina Maria, Nr. 30, din Orăștie. (742) 2-5

Ospătărie cu Popicărie.

Aduc la cunoștința onor. public din Orăștie și jur, că începând dela 1 Maiu, ospătăria popicăriei subscrierului din Orăștie (Str. Romosului Nr. 8), s'au deschise până la ora 1 noaptea. Buturi bune, curate și servicii conștiențioși. — Rog sprijinul public. — Cu stima:

(844) 2-2

Ioan Begdan

Petri de moară

franzuzești, legate și dintr'o bucată, — pentru mori de apă, — se căpăta la

Depozitul de lemne:

Teodor Vulpe,

Orăștie, jud. Hunedoara. Telefon 30 și 29.

O calfă cu cunoștință perfectă în brânza de manufactură, — alia aplică care îndată la firma:

Vasile I. Vulcu

Magazin de Coloniale și Manufactură în Sebeș (j. Alba).

Preferiți sunt cei ce pot sed și limba germană.

(741) 2-4

Casă de vânzare

stănd, din camere, bucătărie, una de vară etc. e de vânzare în Orăștie. Str. Mihai Viteazul 75. Informați la dl I. Secărea. (743) 2-

Plăcile de Asbest (Eternit) METEOR

ale fabricii de eternit din Oțelșeu (județul Bihor), sunt cele mai durabile și cele mai plăcute!

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, rezistă la ori ce vreme, precum și la focului, e mai bun și mai ieftin ca cel de tînchea sau țigla.

Execuim lucrările de acoperire în toate culorile și după toate sistemele moderne.

Acordăm garanție pentru calitatea materialului și manopera acoperișului.

Reprezentanțe în toate cetele de județe. (666) 6-6